Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 18. decembra 2025 *

„Predhodno odločanje – Intelektualna lastnina – Avtorska in sorodne pravice – Direktiva 2001/29/ES – Členi od 2 do 4 in 8 – Direktiva 2004/48/ES – Členi od 1 do 3 – Direktiva 2006/115/ES – Direktiva 2006/116/ES – Členi 1, 2 in 9 – Člena 17 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Pravna sredstva – Pravica do učinkovitega pravnega sredstva – Nacionalna ureditev, ki dopustnost tožbe zaradi kršitve pravic, ki jo vloži eden od skupnih imetnikov avtorske pravice na kinematografskem delu, pogojuje s tem, da so vsi skupni imetniki te pravice pozvani k vstopu v pravdo“

V zadevi C-182/24,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo tribunal judiciaire de Paris (sodišče prve stopnje v Parizu, Francija) z odločbo z dne 8. februarja 2024, ki je na Sodišče prispela 5. marca 2024, v postopku

**RB**, kot upravičenec po Claudu Chabrolu,

**AD**, ki ga zastopa skrbnica NM, kot upravičenec po Claudu Chabrolu,

**DR**, kot upravičenka po Claudu Chabrolu,

**ZB**, kot upravičenec po Claudu Chabrolu,

**VQ**, kot upravičenka po Claudu Chabrolu,

**RZ**, kot upravičenec po Paulu Gégauffu,

**DQ**, kot upravičenec po Paulu Gégauffu,

**FI**, kot upravičenka po Paulu Gégauffu,

**LF**, kot upravičenka po Paulu Gégauffu,

proti

**Société des auteurs et compositeurs dramatiques (SACD),**

**Radio Days SARL,**

* Jezik postopka: francoščina.

**Brinter Company Ltd,**

**BS,**

**MW,**

**Artedis SA,**

**Panoceanic Films SA,**

ob udeležbi

**Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique (SACEM),**

**HU**, kot upravičenke po Pierru Jansenu,

**YG**, kot upravičenca po Elleryju Queenu,

**VH**, kot upravičenca po Elleryju Queenu,

**IA,**

**ID**, kot upravičenca po Jeanu Patricku Manchetteju,

**zapuščine po Danielu Boulangerju**, kot upravičenca po Danielu Boulangerju,

**HK**, kot upravičenke po Claudu Bruléju,

**QY**, kot upravičenke po Claudu Bruléju,

**WY**, kot upravičenke po Claudu Bruléju,

**KE**, kot upravičenca po Claudu Bruléju,

**NA**, kot upravičenca po Claudu Bruléju,

**IY**, kot upravičenca po Claudu Bruléju,

**zapuščine po Nicholasu Blakeu**, kot upravičenca po Nicholasu Blakeu,

**zapuščine po Edwardu Atiyahu**, kot upravičenca po Edwardu Atiyahu,

**zapuščine po Elleryju Queenu**, kot upravičenca po Elleryju Queenu,

**zapuščine po Richardu Neelyju**, kot upravičenca po Richardu Neelyju,

**zapuščine po Patricii Highsmith,**

**zapuščine po Charlotte Armstrong**, kot upravičenca po Charlotte Armstrong,

**WI**, kot upravičenca po Claudu Ranku,

**QT**, kot upravičenke po Hubertu Monteilhetu,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi F. Biltgen, predsednik senata, T. von Danwitz, podpredsednik Sodišča v funkciji sodnika prvega senata, I. Ziemele (poročevalka), sodnica, A. Kumin in S. Gervasoni, sodnika,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za RB, upravičenca po Claudu Chabrolu, J. Aittouares, avocat,

– za AD, ki ga zastopa skrbnica NM, kot upravičenca po Claudu Chabrolu, DR, ZB in VQ, kot upravičence po Claudu Chabrolu, RZ, DQ, FI in LF, kot upravičence po Paulu Gégauffu, L. Klein, avocate,

– za Radio Days SARL, Brinter Company Ltd, BS, MW, Artedis SA in Panoceanic Films SA, P. Spinosi, avocat,

– za francosko vlado B. Fodda in E. Timmermans, agenta,

– za avstrijsko vlado A. Posch, J. Schmoll in G. Kunnert, agenti,

– za Evropsko komisijo C. Auvret in J. Samnadda, agentki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. aprila 2025

izreka naslednjo

## Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov od 2 do 4 in 8 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230), členov od 1 do 3 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/48/ES z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 2, str. 32), Direktive 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL 2006, L 376, str. 28), členov 1, 2 in 9 Direktive 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL 2006, L 372, str. 12) ter členov 17 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med devetimi fizičnimi osebami, kot upravičenci po Claudu Chabrolu, režiserju, umrlem leta 2010, in Paulu Gégauffu, scenaristu in avtorju dialogov, ki je umrl leta 1983, na eni strani ter družbo Radio Days SARL, Brinter Company Ltd (v nadaljevanju: Brinter), BS, MW, družbo Artedis SA in družbo Panoceanic Films SA na drugi v zvezi z izkoriščanjem štirinajstih filmov, ki jih je režiral C. Chabrol in od katerih je pri petih filmih P. Gégauff sodeloval kot avtor dialogov.

## Pravni okvir

### *Pravo Unije*

*Direktiva 2001/29*

3 V uvodni izjavi 4 Direktive 2001/29 je navedeno:

„Usklajena pravna ureditev avtorske in sorodnih pravic bo zaradi večje pravne varnosti in hkrati z zagotavljanjem visoke stopnje varstva intelektualne lastnine omogočala naložbe v ustvarjalnost in inovacije vključno z omrežno infrastrukturo, kar bo posledično vodilo k rasti in povečani konkurenčnosti evropske industrije tako na področju ponudbe vsebine in informacijske tehnologije kot bolj splošno v celi vrsti industrijskih in kulturnih sektorjev. To bo zagotavljalo zaposlovanje in spodbujalo ustvarjanje novih delovnih mest.“

4 Člen 2 te direktive, naslovljen „Pravica reproduciranja“, določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

(a) avtorjem za njihova dela;

(b) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;

(c) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;

(d) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;

(e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.“

5 Člen 3 navedene direktive, naslovljen „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“, določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

2. Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo vsakršno obliko dajanja na voljo njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način tako, da imajo pripadniki javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami:

(a) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;

(b) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;

(c) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;

(d) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.

3. Pravice iz odstavka 1 in 2 se ne izčrpajo z nobenim dejanjem priobčitve javnosti oziroma dajanja na voljo javnosti, kot ju določa ta člen."

6 Člen 4 te direktive, naslovljen „Pravica distribuiranja", določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje v zvezi z izvirnikom ali primerki del izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo kakršno koli javno distribuiranje s prodajo ali drugače.

2. Pravica distribuiranja se v Skupnosti ne izčrpa v zvezi z izvirnikom ali primerki dela, razen kadar se prva prodaja ali drug prenos lastništva tega predmeta v Skupnosti izvrši s strani imetnika pravic ali z njegovim privoljenjem."

7 Člen 8 Direktive 2001/29, naslovljen „Sankcije in pravna sredstva", določa:

„1. Države članice predvidijo ustrezne sankcije in pravna sredstva v zvezi s kršitvami pravic in obveznosti, ki jih določa ta direktiva, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se ta sankcije in pravna sredstva uporabljajo. Takšne sankcije so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da lahko imetniki pravic, katerih interesi so prizadeti s kršitvijo na njenem območju, vložijo odškodninsko tožbo in/ali zahtevajo sodno odredbo ter, kjer je to potrebno, zaplembo gradiva, ki je predmet kršitve, pa tudi naprav, izdelkov ali komponent iz člena 6(2).

3. Države članice zagotovijo, da imetniki pravic lahko zahtevajo sodno odredbo proti posrednikom, katerih storitve uporablja tretja stranka in s tem krši avtorske ali sorodne pravice."

*Direktiva 2004/48*

8 V uvodnih izjavah 10 in 13 Direktive 2004/48 je navedeno:

„(10) Cilj te direktive je približevanje [zakonodaj držav članic na področju materialnega prava intelektualne lastnine], da bi zagotovili visoko, enakovredno in homogeno raven varstva na notranjem trgu.

[…]

(13) Področje uporabe te direktive je treba opredeliti čim širše, da bi zajeli vse pravice intelektualne lastnine, pokrite z določbami Skupnosti na tem področju in/ali nacionalno zakonodajo zadevne države članice. Vendar ta zahteva ne vpliva na možnost tistih držav članic, ki to želijo, da za interne namene razširijo določbe te direktive tako, da vključujejo dejanja, ki zajemajo nelojalno konkurenco, vključno s parazitskimi kopijami ali podobnimi dejavnostmi.“

9 Člen 1 te direktive, naslovljen „Predmet“, določa:

„Ta direktiva se nanaša na ukrepe, postopke in pravna sredstva, ki so potrebna za zagotovitev uveljavitve pravic intelektualne lastnine. V tej direktivi izraz ‚pravice intelektualne lastnine‘ vključuje pravice industrijske lastnine.“

10 Člen 2 navedene direktive, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„1. Brez poseganja v sredstva, ki jih ali jih lahko predvideva zakonodaja Skupnosti ali nacionalna zakonodaja, če so lahko ta sredstva ugodnejša za imetnike pravic, se ukrepi, postopki in pravna sredstva, predvideni v tej direktivi, uporabljajo v skladu s členom 3 za katero koli kršitev pravic intelektualne lastnine, kot je predvidena v pravu Skupnosti in/ali nacionalnem pravu zadevne države članice.

2. Ta direktiva ne posega v posebne določbe o uveljavitvi pravic in o izjemah zakonodaje Skupnosti o avtorski pravici in pravicah, sorodnih avtorski pravici, predvsem tiste v Direktivi [Sveta z dne 14. maja 1991 o pravnem varstvu računalniških programov (91/250/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 114)], zlasti v členu 7 ali v Direktivi [2001/29], zlasti v členih 2 do 6 in 8.

3. Ta direktiva ne vpliva na:

(a) določbe Skupnosti, ki urejajo materialno pravo intelektualne lastnine, Direktivo [Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355)], Direktivo 1999/93/ES [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 1999 o okvirnih pogojih Skupnosti za elektronsko podpisovanje (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 24, str. 239)] in Direktivo 2000/31/ES [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti o elektronskem poslovanju na notranjem trgu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 25, str. 399)] na splošno in zlasti na člene 12 do 15 Direktive 2000/31/ES;

(b) mednarodne obveznosti držav članic in predvsem na Sporazum [o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine, ki je Priloga 1 C k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (STO), podpisanem v Marakešu 15. aprila 1994 in odobrenem s Sklepom Sveta z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986 – 1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (94/800/ES) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 21, str. 80)], vključno s tistimi, ki se nanašajo na kazenske postopke in kazni;

(c) nacionalne določbe držav članic v zvezi s kazenskimi postopki ali kaznimi v zvezi s kršitvami pravic intelektualne lastnine.“

11 Člen 3 te direktive, naslovljen „Splošne obveznosti“, določa:

„1. Države članice predvidijo ukrepe, postopke in pravna sredstva, potrebne za zagotovitev uveljavitve pravic intelektualne lastnine, ki jih zajema ta direktiva. Ti ukrepi, postopki in pravna sredstva so pošteni in pravični in niso po nepotrebnem zapleteni ali dragi in ne vsebujejo nerazumnih časovnih rokov ali neupravičenih zamud.

2. Ti ukrepi, postopki in pravna sredstva so tudi dejanski, sorazmerni in odvračilni in se uporabljajo na tak način, da se izogibajo ustvarjanju ovir za zakonito trgovino in zagotavljajo zaščito pred zlorabo.“

12 Člen 4 Direktive 2004/48, naslovljen „Osebe, ki imajo pravico zahtevati uporabo teh ukrepov, postopkov in pravnih sredstev“, določa:

„Države članice priznajo kot osebe, ki imajo pravico zahtevati uporabo ukrepov, postopkov in pravnih sredstev iz tega poglavja:

(a) imetnike pravic intelektualne lastnine v skladu z določbami veljavnega prava;

(b) vse druge osebe, pooblaščene za uporabo navedenih pravic, zlasti pridobitelje licenc, če je to dovoljeno in v skladu z določbami veljavnega prava;

(c) organe za kolektivno upravljanje pravic intelektualne lastnine, ki se jim praviloma priznava, da imajo pravico zastopati imetnike pravic intelektualne lastnine, če je to dovoljeno in v skladu z določbami veljavnega prava;

(d) poklicna telesa, ki se jim praviloma priznava, da imajo pravico zastopati imetnike pravic intelektualne lastnine, če je to dovoljeno in v skladu z določbami veljavnega prava.“

*Direktiva 2006/115*

13 Direktiva 2006/115 se nanaša na pravico dajanja v najem in pravico posojanja ter določene pravice, sorodne avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine.

*Direktiva 2006/116*

14 V uvodni izjavi 11 Direktive 2006/116 je navedeno:

„Varstvo avtorske pravice in sorodnih pravic je potrebno izvajati na visoki ravni, saj so takšne pravice osnovnega pomena za intelektualno ustvarjanje. Njihovo varstvo tudi zagotavlja ohranjanje in razvoj ustvarjalnosti v interesu avtorjev, kulturnih industrijskih panog, potrošnikov in družbe v celoti.“

15 Člen 1 te direktive, naslovljen „Trajanje pravic avtorjev“, določa:

„1. Pravice avtorja književnega ali umetniškega dela v smislu člena 2 Bernske konvencije [za varstvo književnih in umetniških del, podpisane 9. septembra 1886 v Bernu (Pariški akt z dne 24. julija 1971), v različici po spremembi z dne 28. septembra 1979,] trajajo v obdobju avtorjevega

življenja in 70 let po njegovi smrti, ne glede na datum, ko je bilo delo zakonito dano na voljo javnosti.

2. Kadar je delo ustvarilo več avtorjev, se trajanje varstva iz odstavka 1 računa od smrti soavtorja, ki je umrl zadnji.

[…]

4. Kadar država članica predvideva posebne določbe o avtorskih pravicah na kolektivnih delih ali da se pravna oseba določi kot imetnik pravic, se trajanje varstva računa po določbah iz odstavka 3, razen v primeru, ko so fizične osebe, ki so delo ustvarile, identificirane kot take v verzijah dela, ki so dane na voljo javnosti. Ta odstavek ne vpliva na pravice identificiranih avtorjev, katerih ugotovljivi prispevki spadajo v takšna dela; za te prispevke se uporabi odstavek 1 ali 2.

[…]“

16 Člen 2 navedene direktive, naslovljen „Kinematografska ali avdiovizualna dela“, določa:

„1. Glavni režiser kinematografskega ali avdiovizualnega dela velja za njegovega avtorja ali soavtorja. Države članice lahko določijo druge soavtorje.

2. Varstvo kinematografskih ali avdiovizualnih del preneha 70 let po smrti zadnje preživele osebe od naštetih oseb, ne glede na to, ali so te osebe določene kot soavtorji: glavni režiser, pisec scenarija, avtor dialogov in skladatelj glasbe, ustvarjene posebej za uporabo v kinematografskem ali avdiovizualnem delu.“

17 Člen 9 te direktive, naslovljen „Moralne pravice“, določa:

„Ta direktiva ne vpliva na določbe držav članic, ki urejajo moralne pravice.“

### *Francosko pravo*

18 Člen L. 113-3 zakonika o intelektualni lastnini določa:

„Delo več avtorjev je solastnina soavtorjev.

Soavtorji morajo svoje pravice uveljavljati soglasno.

Če soglasja ni, odloči civilno sodišče.

Če vsak od soavtorjev prispeva na drugačen način, lahko vsak od njih, če ni dogovorjeno drugače, ločeno izkorišča svoj osebni prispevek, ne da bi to kakor koli vplivalo na izkoriščanje skupnega dela.“

## Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

19 C. Chabrol je med letoma 1967 in 1974 režiral 14 filmov (v nadaljevanju: zadevni filmi). V petih od teh filmov je P. Gégauff sodeloval kot avtor dialogov, pisec scenarija ali avtor priredbe.

20 Gradivo zadevnih filmov je bilo v lasti producenta teh filmov, družbe SA Les Films La Boétie, ki ga je v okviru likvidacije s pogodbo z dne 25. marca 1982 prenesel na družbo angleškega prava, Brinter C.

21 Družba Brinter je s pooblastilom za prodajo z dne 1. januarja 1990 družbi Artedis, katere direktorica je bila MW, dala dovoljenje, da neposredno podpisuje prodajne pogodbe s kupci in prejema kupnino za obdobje 12 mesecev z možnostjo tihega podaljšanja.

22 C. Chabrol je s pogodbo z dne 8. junija 1990 na družbo Brinter prenesel pravico do „nadaljevanja izkoriščanja“ več zadevnih filmov za obdobje 30 let. Direktor te družbe je bil BS.

23 Tudi štirje dediči Paula Gégauffa so pravice do izkoriščanja petih filmov, pri katerih je sodeloval, s pogodbo z dne 8. junija 1990 prenesli na družbo Brinter.

24 Družba Brinter je s pogodbo z dne 18. februarja 2012 na družbo Panoceanic Films prenesla pravico izkoriščanja teh petih filmov.

25 Pet dedičev C. Chabrola in štirje dediči P. Gégauffa so 11. julija 2019 vložili tožbo proti družbi Radio Days, družbi Brinter, BS, MW, družbi Artedis in družbi Panoceanic Films zaradi kršitve pogodbe in avtorskih pravic v zvezi z zadevnimi filmi. Ti dediči, ki so tožeče stranke iz postopka v glavni stvari, se v bistvu sklicujejo na neobstoječe ali nezadostno izkoriščanje teh filmov in zahtevajo plačilo odškodnine za škodo, nastalo zaradi kršitev pogodbe.

26 Tožene stranke iz postopka v glavni stvari so 27. januarja 2020 na podlagi sodne prakse v zvezi s členom L. 113-3, drugi odstavek, zakonika o intelektualni lastnini vložile ugovor nedopustnosti, ki se je nanašal na to, da 19 soavtorjev navedenih filmov ni bilo pozvanih k vstopu v pravdo.

27 Tožeče stranke iz postopka v glavni stvari so za odpravo pomanjkljivosti tožbe z aktoma z dne 5. maja in 12. junija 2020 k vstopu v pravdo pozvale sedem fizičnih oseb, za katere so štele, da so „soavtorji“ ali „pravni nasledniki soavtorjev“, ki so prej umrli, osem „zapuščin“ soavtorjev, v zvezi s katerimi niso uspele ugotoviti istovetnosti fizičnih oseb, ki so dediči, in dve organizaciji za kolektivno upravljanje avtorskih pravic, in sicer Société des auteurs et compositeurs dramatiques (SACD) in Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique (SACEM).

28 Tribunal judiciaire de Paris (sodišče prve stopnje v Parizu, Francija), ki je predložitveno sodišče, je s sklepom z dne 9. februarja 2023 toženim strankam iz postopka v glavni stvari v bistvu naložilo, naj predložijo identifikacijske podatke soavtorjev zadevnih filmov ali njihovih pravnih naslednikov.

29 Tožeče stranke iz postopka v glavni stvari tudi s temi podatki niso mogle najti in identificirati vseh soavtorjev zadevnih filmov in njihovih pravnih naslednikov zaradi števila zadevnih filmov, njihove starosti, raznolikosti udeleženih oseb in smrti nekaterih od teh soavtorjev, katerih dediči niso znani ali ne prebivajo v Franciji.

30 Predložitveno sodišče navaja, da je reševanje spora o glavni stvari od 27. januarja 2020 zastalo, ker ni mogoče identificirati več zaporednih dedičev soavtorjev zadevnih filmov. Poudarja, da so tožeče stranke iz postopka v glavni stvari izkazale veliko prizadevnost za ugotovitev istovetnosti soavtorjev ali njihovih pravnih naslednikov, ne da bi bilo te mogoče zakonito pozvati k vstopu v pravdo, kot narekuje nacionalna sodna praksa v zvezi s členom L. 113-3 zakonika o intelektualni lastnini.

31 Navedeno sodišče poudarja, prvič, da Direktiva 2001/29 vseeno zahteva, na eni strani, da države članice določijo ustrezne sankcije in pravna sredstva ter, na drugi strani, da so te sankcije učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

32 Navedeno sodišče poudarja, drugič, da ukrepi, postopki in pravna sredstva, določeni v Direktivi 2004/48, ne posegajo v sredstva iz nacionalne zakonodaje, vendar le „če so lahko ta sredstva ugodnejša za imetnike pravic“ ter če ti ukrepi, postopki in pravna sredstva niso „po nepotrebnem zapletena ali draga] in ne vsebujejo „nerazumnih časovnih rokov“ ali „neupravičenih zamud“.

33 Predložitveno sodišče pojasnjuje, da člen 1 Direktive 2006/116 vsekakor varuje avtorsko pravico, ki se prenese na pravne naslednike pravic 70 let po smrti avtorja, in da se to varstvo razširi na kolektivna dela, saj se izračuna od dneva smrti soavtorja zadevnega dela, ki je umrl zadnji. To velja zlasti za kinematografsko ali avdiovizualno delo v smislu člena 2 te direktive.

34 Poleg tega navedeno sodišče poudarja, da Listina tožečim strankam iz postopka v glavni stvari zagotavlja pravico do učinkovitega pravnega sredstva. Po njegovem mnenju je tem namreč onemogočen dostop do sodišča, ki meritorno odloča o njihovem civilnopravnem zahtevku, če ne morejo k vstopu v pravdo pozvati vseh pravnih naslednikov soavtorjev zadevnih filmov.

35 V zvezi s tem navedeno sodišče poudarja, da ne gre za izpodbijanje pridobljenih pravic, ki jih stranke izpodbijajo in ki spadajo v odločanje po vsebini, temveč v fazi dopustnosti za možnost uveljavljanja teh pravic s pravnim sredstvom. Po njegovem mnenju se zdi, da je v obravnavanem primeru uresničevanje avtorske pravice tožečih strank iz postopka v glavni stvari odvisno od njihove zmožnosti, da identificirajo vse skupne imetnike navedenih pravic.

36 V teh okoliščinah je tribunal judiciaire de Paris (sodišče prve stopnje v Parizu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je mogoče člene [od 2 do 4] in 8 Direktive [2001/29], člene od 1 do 3 Direktive [2004/48] ter člene 1, 2 in 9 Direktive [2006/116], ker avtorju in soavtorju kinematografskega ali avdiovizualnega dela zagotavljajo izključno pravico, da dovolita ali prepovesta reproduciranje svojih del in njihovo priobčitev javnosti, ter trajanje varstva, ki preneha 70 let po smrti zadnje preživele osebe med soavtorji dela, hkrati pa državam članicam nalagajo, da določijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne sankcije ter ustrezna pravna sredstva v zvezi s kršitvami avtorskih pravic, pa tudi ukrepe, postopke in pravna sredstva, ki niso po nepotrebnem zapleteni ali dragi ter ne vsebujejo nerazumnih časovnih rokov ali neupravičenih zamud, razlagati tako, da morajo biti za dopustnost tožbe zaradi kršitve avtorske pravice na delu več avtorjev, ki jo vloži njen imetnik, k vstopu v pravdo pozvani vsi soavtorji?

2. Ali je treba pravico imetnika avtorske pravice do učinkovitega pravnega sredstva in do dostopa do sodnega varstva, ki je sestavni del pravice do poštenega sojenja, kot jo skupaj zagotavljajo členi [od 2 do 4] in 8 Direktive [2001/29], členi od 1 do 3 Direktive [2004/48], členi 1, 2 in 9 Direktive [2006/116], Direktiva [2006/115] ter člena 17 in 47 [Listine], razlagati tako, da je dopustnost tožbe zaradi kršitve avtorske pravice pogojena s tem, da so k vstopu v pravdo pozvani vsi soavtorji dela?“

## Vprašanji za predhodno odločanje

### *Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe v delu, v katerem se nanaša na razlago Direktive 2006/115*

37 Opozoriti je treba, da se postavljeni vprašanji nanašata izključno na postopkovno težavo, ki izhaja iz razlage člena L. 113-3 zakonika o intelektualni lastnini, ki določa, da morajo soavtorji dela več avtorjev uveljavljati svoje pravice s soglasjem. V skladu s sodno prakso Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija) iz te določbe izhaja, da mora soavtor dela več avtorjev, kot so filmi iz postopka o glavni stvari, ki vloži tožbo za varstvo svojih premoženjskih pravic, pozvati k vstopu v pravdo vse soavtorje zadevnega dela, sicer tožba ni dopustna, saj njegovega prispevka ni mogoče ločiti od prispevka teh drugih soavtorjev. Predložitveno sodišče želi v bistvu izvedeti, ali pravo Unije, pri čemer se sklicuje na nekatere predpise, navedene v teh vprašanjih, vključno z Direktivo 2006/115, nasprotuje taki zahtevi.

38 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je postopek, uveden s členom 267 PDEU, instrument sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, s katerim prvo drugim zagotovi elemente razlage prava Unije, ki jih potrebujejo za rešitev spora, o katerem odločajo (sodba z dne 27. aprila 2023, Castorama Polska in Knor, C-628/21, EU:C:2023:342, točka 25 in navedena sodna praksa).

39 Iz ustaljene sodne prakse tudi izhaja, da nujnost razlage prava Unije, ki je koristna za nacionalno sodišče, od tega sodišča zahteva, da opredeli dejanski in pravni okvir, v katerega so umeščena vprašanja, ki jih postavlja, ali vsaj pojasni dejanske okoliščine, ki so podlaga za ta vprašanja. V predložitveni odločbi morajo biti poleg tega navedeni natančni razlogi, zaradi katerih se je nacionalno sodišče spraševalo o razlagi prava Unije in zaradi katerih je menilo, da je treba Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje (sodba z dne 27. aprila 2023, Castorama Polska in Knor, C-628/21, EU:C:2023:342, točka 27 in navedena sodna praksa).

40 V zvezi s tem, kot je razvidno iz člena 94(c) Poslovnika Sodišča, mora predlog za sprejetje predhodne odločbe vsebovati razloge, ki so predložitvenemu sodišču vzbudili dvom o razlagi ali veljavnosti nekaterih določb prava Unije, in pojasnitev zveze, ki po mnenju predložitvenega sodišča obstaja med temi določbami in nacionalno zakonodajo, ki jo je treba uporabiti v sporu o glavni stvari, sicer ta predlog ni dopusten.

41 V obravnavani zadevi pa predlog za sprejetje predhodne odločbe ne vsebuje nobene navedbe v zvezi z morebitno upoštevnostjo Direktive 2006/115 za rešitev spora o glavni stvari niti v njem ni pojasnjeno, za katere določbe te direktive želi predložitveno sodišče pridobiti razlago.

42 Iz tega je treba sklepati, da predložitvena odločba, kar zadeva Direktivo 2006/115, ne izpolnjuje vseh zahtev, navedenih v točkah 39 in 40 te sodbe.

43 Iz navedenega izhaja, da predlog za sprejetje predhodne odločbe v delu, v katerem se nanaša na razlago Direktive 2006/115, ni dopusten.

***Vsebinska obravnava***

44 Najprej je treba opozoriti, da iz sodne prakse izhaja, da mora Sodišče v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, uvedenega s členom 267 PDEU, nacionalnemu sodišču dati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena (sodba z dne 18. novembra 2021, A. S.A., C-212/20, EU:C:2021:934, točka 36 in navedena sodna praksa).

45 V obravnavani zadevi je iz obrazložitve predložitvene odločbe razvidno, da se vprašanji predložitvenega sodišča v bistvu nanašata na vpliv člena 8 Direktive 2001/29, člena 3 Direktive 2004/48 in člena 1 Direktive 2006/116 na dopustnost tožbe zaradi kršitve, ki jo vloži del imetnikov avtorske pravice na kolektivnem delu. Navedeno sodišče navaja, da zahteva iz zakonika o intelektualni lastnini, kot se razlaga v sodni praksi Cour de cassation (kasacijsko sodišče), v skladu s katero je taka tožba dopustna le, če jo vložijo vsi ti imetniki, v obravnavani zadevi ni izpolnjena, ker tožeče stranke iz postopka v glavni stvari ne morejo določiti pravnih naslednikov nekaterih soavtorjev tako, da bi jih lahko pozvale k vstopu v pravdo.

46 V teh okoliščinah je treba šteti, da predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 8 Direktive 2001/29, člen 3 Direktive 2004/48 in člen 1 Direktive 2006/116 v povezavi s členoma 17 in 47 Listine razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki dopustnost tožbe zaradi kršitve avtorske pravice na kolektivnem delu pogojuje s tem, da so vsi skupni imetniki te pravice pozvani k vstopu v pravdo.

47 Na prvem mestu, člen 8(1), prvi stavek, Direktive 2001/29 določa, da države članice določijo ustrezne sankcije in pravna sredstva v zvezi s kršitvami pravic in obveznosti iz te direktive ter sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihove uporabe.

48 Tako je v tej določbi zgolj določena zahteva, da se med drugim zagotovijo ustrezna pravna sredstva v zvezi s kršitvami pravic in obveznosti, določenih z navedeno direktivo, ne da bi bila natančno določena podrobna pravila za vložitev pravnih sredstev, katerih namen je zagotoviti varstvo avtorske pravice v primeru skupnega imetništva take pravice.

49 Na drugem mestu, kar zadeva Direktivo 2004/48, njen člen 3(1) določa, da morajo države članice določiti ukrepe, postopke in pravna sredstva, potrebne za zagotovitev uveljavitve pravic intelektualne lastnine iz te direktive. Ti ukrepi, postopki in pravna sredstva so pošteni in pravični in niso po nepotrebnem zapleteni ali dragi in ne vsebujejo nerazumnih časovnih rokov ali neupravičenih zamud. Poleg tega so v skladu s členom 3(2) navedeni ukrepi, postopki in pravna sredstva tudi dejanski, sorazmerni in odvračilni in se uporabljajo na tak način, da se izogibajo ustvarjanju ovir za zakonito trgovino in zagotavljajo zaščito pred zlorabo.

50 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da čeprav navedeni člen 3 zahteva zlasti vzpostavitev učinkovitih postopkov za zagotovitev uveljavitve pravic intelektualne lastnine, pri čemer je pojasnjeno, da ti postopki ne smejo biti po nepotrebnem zapleteni ali dragi, pa ne vsebuje pravil, ki bi se uporabljala v primeru skupnega imetništva avtorske pravice.

51 Na tretjem mestu, Člen 1(2) Direktive 2006/116, ureja trajanje varstva avtorke pravice, pri čemer določa, da kadar je delo ustvarilo več avtorjev, se trajanje varstva iz odstavka 1 računa od smrti soavtorja, ki je umrl zadnji. Zato v tem členu niso določena podrobna pravila za vložitev pravnih sredstev, katerih namen je zagotoviti varstvo avtorske pravice v primeru skupnega imetništva take pravice.

52 Iz navedenega izhaja, da člen 8 Direktive 2001/29, člen 3 Direktive 2004/48 in člen 1 Direktive 2006/116 od držav članic zahtevajo, da določijo postopke, potrebne za zagotovitev učinkovitega varstva pravic intelektualne lastnine, na katere se nanašajo te direktive, tako da med drugim prepovedujejo postopke, ki bi bili po nepotrebnem zapleteni ali dragi. Nobeden od teh členov pa zgolj na podlagi svojega besedila ne določa podrobnih pravil za to varstvo v primeru skupnega imetništva avtorske pravice.

53 Vendar je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi njen kontekst in cilje, ki se uresničujejo z ureditvijo, katere del je (sodba z dne 27. aprila 2023, Castorama Polska in Knor, C-628/21, EU:C:2023:342, točka 36 in navedena sodna praksa).

54 Kar zadeva kontekst, v katerega so umeščeni člen 8 Direktive 2001/29, člen 3 Direktive 2004/48 in člen 1 Direktive 2006/116, je treba navesti, da drugi členi teh direktiv prav tako ne določajo podrobnih pravil za vlaganje zadevnih pravnih sredstev v primeru skupnega imetništva avtorske pravice.

55 Natančneje, člen 4 Direktive 2004/48, ki se nanaša na osebe, ki imajo pravico zahtevati uporabo ukrepov, postopkov in pravnih sredstev iz te direktive, ne vsebuje posebnih pravil na področju pravnih sredstev, ki jih vložijo skupni imetniki avtorskih pravic.

56 Glede zastavljenih ciljev je treba navesti, da je iz uvodne izjave 4 Direktive 2001/29, uvodne izjave 10 Direktive 2004/48 in uvodne izjave 11 Direktive 2006/116 razvidno, da je namen teh treh direktiv med drugim zagotoviti visoko raven varstva intelektualne lastnine, vključno z avtorskimi pravicami.

57 Kar, natančneje, zadeva Direktivo 2004/48, v skladu z ustaljeno sodno prakso določbe te direktive niso namenjene urejanju vseh vidikov pravic intelektualne lastnine, temveč le tistih vidikov, ki so na eni strani neločljivo povezani z uveljavitvijo teh pravic in na drugi strani s kršitvami teh pravic, tako da se z njimi zahteva obstoj učinkovitih pravnih sredstev za preprečitev, prekinitev oziroma odpravo katere koli kršitve obstoječe pravice intelektualne lastnine. S tem se je zakonodajalec Unije odločil za minimalno harmonizacijo v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine na splošno (glej v tem smislu sodbi z dne 9. julija 2020, Constantin Film Verleih, C-264/19, EU:C:2020:542, točka 36, in z dne 11. januarja 2024, Mylan, C-473/22, EU:C:2024:8, točka 33 in navedena sodna praksa).

58 Zato je treba ugotoviti, da morajo države članice ob upoštevanju obveznosti določitve pravnih sredstev, ki niso po nepotrebnem zapletena ali draga, v skladu z načelom procesne avtonomije določiti postopkovna pravila za zadevna pravna sredstva, tudi v primeru skupnega imetništva pravic intelektualne lastnine.

59 V zvezi z zadnjenavedenim je treba opozoriti, da iz sodne prakse Sodišča izhaja, da je treba na podlagi tega načela v notranjem pravnem redu vsake države članice določiti procesna pravila za sodna pravna sredstva, katerih namen je varstvo pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava Unije, vendar le če ta pravila niso manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne položaje, za katere velja nacionalno pravo (načelo enakovrednosti), in v praksi ne onemogočajo ali pretirano otežujejo uveljavljanja pravic, ki jih daje pravo Unije (načelo učinkovitosti) (glej v tem smislu sodbe z dne 16. decembra 1976, Rewe-Zentralfinanz in Rewe-Zentral, 33/76, EU:C:1976:188, točka 5; z dne 17. novembra 2022, Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, točka 65, in z dne 30. aprila 2024, M. N. (EncroChat), C-670/22, EU:C:2024:372, točka 129).

60 Poleg tega morajo biti ta postopkovna pravila vsekakor v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz Listine, zlasti iz njenega člena 17, ki se nanaša na lastninsko pravico, in njenega člena 47, ki določa pravico do učinkovitega pravnega sredstva.

61 V obravnavani zadevi je iz navedb predložitvenega sodišča razvidno, da v skladu s členom L. 113-3 zakonika o intelektualni lastnini soavtorji kolektivnih del svoje pravice uveljavljajo s soglasjem in da v primeru nesoglasja odloči nacionalno sodišče, ki odloča o zadevi. Vendar je posledica razlage te določbe, ki jo je podalo Cour de cassation (kasacijsko sodišče), nedopustnost tožbe, ki jo vloži soavtor, če niso k vstopu v pravdo pozvani vsi drugi soavtorji ali po potrebi njihovi pravni nasledniki, čeprav se ta poziv izkaže za zelo otežen, celo nemogoč, zaradi okoliščin, na katere tožeča stranka ne more vplivati.

62 Ob upoštevanju zahtev, navedenih v točkah od 58 do 60 te sodbe, je treba preveriti, ali zadevni postopek v teh okoliščinah ni po nepotrebnem zapleten ali drag in ali ni morda v nasprotju z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti ter zahtevami, ki izhajajo iz členov 17 in 47 Listine.

63 Prvič, iz navedb, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, je razvidno, da zahteva, da so vsi soavtorji in/ali njihovi pravni nasledniki pozvani k vstopu v pravdo, onemogoča sodni preizkus njihovih zahtevkov zaradi težavnosti identifikacije in posledično poziva vseh pravnih naslednikov skupnih imetnikov zadevnih avtorskih pravic k vstopu v pravdo. Navedeno sodišče mora preveriti, ali v obravnavani zadevi ta zahteva ne povzroči, da je zadevni postopek po nepotrebnem zapleten in drag.

64 Drugič, čeprav na podlagi spisa, ki je na voljo Sodišču, ni mogoče domnevati nikakršne kršitve načela enakovrednosti, je treba opozoriti, da pravo Unije, kar zadeva načelo učinkovitosti, ne učinkuje tako, da bi državam članicam nalagalo, da uvedejo druga pravna sredstva od tistih, ki so določena v nacionalnem pravu, razen če je iz sistematike zadevnega nacionalnega pravnega reda razvidno, da ni nobenega sodnega varstva, ki bi lahko, čeprav le posredno, zagotovilo spoštovanje pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava Unije, ali pa da bi pravni subjekti lahko dostopali do sodišča le, če bi morali kršiti pravo (sodba z dne 17. novembra 2022, Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, točka 67 in navedena sodna praksa).

65 Poleg tega je treba poudariti, da je treba v skladu s sodno prakso Sodišča vsak primer, v katerem se postavlja vprašanje, ali se z neko nacionalno procesno določbo onemogoča ali pretirano otežuje uporaba prava Unije, preučiti ob upoštevanju umestitve te določbe v celotnem postopku, poteka postopka in njegovih posebnosti pred različnimi nacionalnimi organi (sodba z dne 17. novembra 2022, Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, točka 68 in navedena sodna praksa).

66 V obravnavani zadevi pa lahko, kadar se pri identifikaciji in iskanju soavtorjev kolektivnega dela pojavijo resne in trajne težave, pogojevanje dopustnosti tožbe tistih soavtorjev tega dela, ki želijo braniti svoje pravice, s pozivom vseh drugih soavtorjev navedenega dela k vstopu v pravdo pretirano oteži uresničevanje pravic, ki jih pravo Unije priznava soavtorjem.

67 Tretjič, preveriti je treba tudi, ali lahko tak položaj posega v pravici iz členov 17 in 47 Listine, ki se nanašata na lastninsko pravico oziroma na pravico do učinkovitega pravnega sredstva.

68 V zvezi s tem je treba opozoriti, da ima v skladu s členom 17(1) Listine „[v]sakdo […] pravico imeti v posesti svojo zakonito pridobljeno lastnino, jo uporabljati, z njo razpolagati in jo komu zapustiti. Lastnina se nikomur ne sme odvzeti, razen v javno korist v primerih in pod pogoji, ki jih določa

zakon, vendar le proti pravični in pravočasni odškodnini za njeno izgubo. Uživanje lastnine se lahko uredi z zakonom, kolikor je to potrebno zaradi splošnega interesa“. Odstavek 2 tega člena določa, da je intelektualna lastnina varovana (sodba z dne 9. februarja 2012, Luksan, C-277/10, EU:C:2012:65, točka 68).

69 V tem okviru je treba navesti, da mora biti predmet, kadar ga je mogoče opredeliti kot „delo“ v smislu Direktive 2001/29, kot tak zaščiten z avtorsko pravico v skladu s to direktivo, ne da bi ta poleg tega določala kakršen koli pogoj glede števila soavtorjev takega dela.

70 Iz tega je treba sklepati, da kadar ima več oseb skupaj intelektualno lastnino, kot je avtorska pravica, na istem delu, se šteje, da so vse te osebe na podlagi prava Unije pridobile pravico uživanja te intelektualne lastnine in so zaščitene enako.

71 V teh okoliščinah je priznanje avtorstva kinematografskega dela, kot je to v obravnavani zadevi, ob upoštevanju načel, navedenih v točki 59 te sodbe, zadosten pogoj za uresničevanje lastninske pravice.

72 Poleg tega je treba opozoriti, da mora imeti vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, pravico do učinkovitega pravnega sredstva, kot je določeno v členu 47 Listine. Iz sodne prakse Sodišča namreč izhaja, da se je na pravico do učinkovitega pravnega sredstva mogoče sklicevati zgolj na podlagi tega člena 47, ne da bi bilo treba njegovo vsebino natančneje opredeliti z drugimi določbami prava Unije ali določbami nacionalnega prava držav članic, saj priznanje te pravice do učinkovitega pravnega sredstva v konkretnem primeru predpostavlja, kot je razvidno iz navedenega člena 47, prvi odstavek, da se oseba, ki se nanjo sklicuje, sklicuje na pravice ali svoboščine, zagotovljene s pravom Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 17. novembra 2022, Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, točka 32 in navedena sodna praksa).

73 Sodišče je razsodilo, da je eden od elementov bistvene vsebine pravice do učinkovitega pravnega sredstva, določene v členu 47 Listine, ta, da ima oseba, ki je imetnik te pravice, možnost dostopa do sodišča, ki je pristojno za zagotavljanje spoštovanja pravic, ki jih tej osebi zagotavlja pravo Unije, in v tem smislu za preučitev vseh pravnih in dejanskih vprašanj, ki so upoštevna za rešitev spora, o katerem navedeno sodišče odloča (sodba z dne 17. novembra 2022, Harman International Industries, C-175/21, EU:C:2022:895, točka 61 in navedena sodna praksa).

74 Res je, da omejitev, kot je ta, ki izhaja iz določb člena L. 113-3 zakonika o intelektualni lastnini, varuje pravice odsotnih skupnih imetnikov tako, da jim omogoča, da imajo na voljo dovolj informacij, da lahko sodelujejo v postopku, kar med drugim prispeva k zagotavljanju spoštovanja lastninske pravice teh skupnih imetnikov v smislu člena 17 Listine in k doseganju – kar zadeva te imetnike – cilja, na katerega je bilo opozorjeno v točki 56 te sodbe.

75 Vendar se zdi, da te določbe učinkujejo tako, da kljub prizadevanju in skrbnosti tožečih strank iz postopka v glavni stvari, da bi k vstopu v pravdo pozvale vse skupne imetnike avtorske pravice, onemogočajo sodni preizkus njihovih zahtevkov. V takem primeru se zdi, da obveznost poziva vseh skupnih imetnikov k vstopu v pravdo, sicer zadevna tožba ni dopustna, tem tožečim strankam preprečuje uveljavljanje njihovih pravic. Francoska vlada je v zvezi s tem priznala, da lahko ta obveznost v nekaterih primerih pomeni nerazumno zahtevo, ki tožečim strankam iz postopka v glavni stvari onemogoča ali pretirano otežuje uresničevanje pravic, ki jih priznava pravo Unije. Kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 65 sklepnih predlogov, za

pravico skupnih imetnikov, da branijo svoje avtorske pravice, ne smejo veljati postopkovne zahteve, ki jih je nemogoče ali zelo težko izpolniti, kar bi v praksi pomenilo izničenje te pravice in tako poseglo v temeljno pravico, zagotovljeno v členu 47 Listine.

76 Ob upoštevanju preverjanja, ki ga mora opraviti predložitveno sodišče, je torej očitno, da lahko razlaga in uporaba postopkovnih zahtev, naloženih tožečim strankam iz postopka v glavni stvari, glede na posebne okoliščine spora, o katerem odloča navedeno sodišče, povzročita, da je zadevni postopek po nepotrebnem zapleten in drag, ter kršita tako načelo učinkovitosti kot člen 47 Listine.

77 Če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da nacionalnega prava ni mogoče razlagati v skladu s pravom Unije, bi moralo v okviru svojih pristojnosti zagotoviti pravno varstvo, ki za pravne subjekte izhaja iz tega člena 47, in polni učinek tega člena, tako da po potrebi ne uporabi zadevnih nacionalnih določb (glej po analogiji sodbo z dne 25. novembra 2025, Wojewoda Mazowiecki, C-713/23, EU:C:2025:917, točka 76 in navedena sodna praksa).

78 Glede na zgornje preudarke je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je treba člen 8 Direktive 2001/29, člen 3 Direktive 2004/48 in člen 1 Direktive 2006/116 v povezavi s členoma 17 in 47 Listine razlagati tako, da ne nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki dopustnost tožbe zaradi kršitve avtorske pravice na kolektivnem delu pogojuje s tem, da so vsi skupni imetniki te pravice pozvani k vstopu v pravdo, če razlaga in uporaba te ureditve ne povzročita, da je določeni postopek po nepotrebnem zapleten in drag ter da ne povzroča, da je vložitev te tožbe nemogoča oziroma pretirano otežena le za enega ali več soavtorjev. Nacionalno sodišče mora vsekakor zagotoviti spoštovanje pravice do učinkovitega sodnega varstva, določene v členu 47 Listine.

## Stroški

79 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

**Člen 8 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi, člen 3 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/48/ES z dne 29. aprila 2004 o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine in člen 1 Direktive 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic v povezavi s členoma 17 in 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah**

**je treba razlagati tako, da**

**ne nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki dopustnost tožbe zaradi kršitve avtorske pravice na kolektivnem delu pogojuje s tem, da so vsi skupni imetniki te pravice pozvani k vstopu v pravdo, če razlaga in uporaba te ureditve ne povzročita, da je določeni postopek po nepotrebnem zapleten in drag ter da ne povzroča, da je vložitev te tožbe nemogoča oziroma pretirano otežena le za enega ali več soavtorjev. Nacionalno sodišče mora vsekakor zagotoviti spoštovanje pravice do učinkovitega sodnega varstva, določene v členu 47 Listine o temeljnih pravicah.**

Podpisi